

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : קיץ תשע"ח, 2018
היקף הבחינה : יחידת לימוד אחת
מספר שאלון : 992101

תיכונת
ככה עולים כיתה בחיים

ח י ב ו ר

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון : בבחינה זו פרק אחד בלבד.
לפרק זה – 100 נקודות
- ג. חומר עזר : אין להשתמש בחומר עזר.
- ד. הוראות מיוחדות :
 1. התרכזו בנושא. הימנעו מהקדמות ארוכות ומסטיות מן הנושא.
 2. חזרו וקראו את חיבורכם, ותקנו את הדרוש תיקון.
 3. שימו לב : כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק הם תנאי להצלחה בחיבור.
 4. החיבור ייכתב על גב השאלון. לשאלון מצורפים דפי טיוטה!

ה. מלאו את הפרטים הבאים :

פרטי מרכז ההשכלה :	פרטי הנבחן :										
שם : _____	מספר הנבחן ברשימה : _____										
קוד מוסד : _____	שם נבחן : _____										
מקום בחינה : _____	שם משפחה פרטי										
	מס' ת"ז : <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>										

בהצלחה!

שם המעריך : _____
ציון הבחינה : _____

במבחן זה ארבעה נושאים (1 – 4) כתבו חיבור על אחד מהם.
הקפידו לרשום בראש הדף את מספר הנושא.
הקפידו על מילוי ההוראות שבעמוד השער.
כתבו על כל חלקי הנושא, והקפידו לקשר כהלכה בין חלקי החיבור.
השתדלו לכתוב בהיקף של עמוד וחצי, לפחות.
שימו לב להנחיות לכל נושא.

נושא 1 :

רכבים אוטונומיים בישראל

אנשים רבים טוענים, כי רכבים אוטונומיים נחשבים ל-"מהפכה" הבאה בחיינו. רכב אוטונומי מבוסס על פיתוחים טכנולוגיים חדשניים, ומטרתו היא חוויית נסיעה אופטימלית מכל הבחינות: יעילות, מהירות ובטיחות. כבר כיום, במכוניות רבות מותקנים אביזרים כמו מערכות בקרה, מצלמות וחיישנים, אשר מסייעים לנהג להבין את תנאי הדרך ולפעול בהתאם. אולם, אביזרים אלו לא "מחליפים" את הנהג, ועליו לעשות את כל פעולות הנהיגה. רמה גבוהה יותר של רכב אוטונומי כוללת "נהג אוטומטי", מצב שבו הרכב שולט במהירות הנהיגה בחלק מהדרך, אבל עדיין רוב פעולות הנהיגה נעשות על ידי הנהג. הרמה הגבוהה ביותר של רכב אוטונומי היא שליטה בכל שלבי הנסיעה, בעיקר בנסיעות פשוטות, כמו בכבישים מהירים.

משרד התחבורה משקיע ביצירת תשתיות מתקדמות כחלק מהמאבק בתאונות הדרכים, ובעיקר כדי לצמצם את מעורבות הגורם האנושי בתאונות, ועל מנת להגדיל את רמת הבטיחות בכבישי ישראל. אולם, יש הטוענים כי רכב אוטונומי לא יצמצם את מספר תאונות הדרכים, אלא יגדיל אותן, דווקא בגלל הגורם האנושי. רכבים אוטונומיים מצייתים לחוק, תמיד, זאת בניגוד לנהגים רבים בישראל אשר עוברים על החוק במהלך הנהיגה, כמו למשל במקרה של האצה ברמזור צהוב, או של עקיפה מסוכנת. דוגמות לכך אפשר לראות בארצות הברית, שבה החל התהליך של שילוב רכבים אוטונומיים. בקליפורניה רכבים אוטונומיים היו מעורבים עד כה בכ-40 תאונות דרכים. התאונה הקטלנית מכולן התרחשה השנה ובה נהרגה הולכת רגל, שחצתה את הכביש שלא במעבר חצייה, על ידי רכב אוטונומי.

כתבו מאמר טיעון, הביעו בו את עמדתכם בנושא, האם אתם תומכים ברכבים אוטונומיים בישראל או מתנגדים להם? נמקו את עמדתכם והדגימו את דבריכם.

נושא 2 :

קזינו באילת – בעד או נגד?

בשנת 2016 יזם ביבי נתניהו דיון בכנסת, שעסק בתוכנית להקמת קזינו באילת. שר התיירות, יריב לוין, תומך בתוכנית זו, וטוען כי יש להקים מתחם תיירותי משולב, אשר כולל קזינו, בתי מלון, חנויות, ומסעדות, על מנת לשפר את המצב באילת, ולהפוך את העיר ליעד תיירותי מבוקש. מתחם תיירותי זה יתרום בצורה משמעותית מבחינה כלכלית ותיירותית, יגדיל את הכנסות המדינה, ייצור אלפי מקומות עבודה חדשים ויצמצם את התופעה של הימורים לא-חוקיים. דגם תיירותי זה הוכח כיעיל במדינות אחרות בעולם, כמו למשל בסינגפור או בפיליפינים. למרות זאת, יש מתנגדים רבים לתוכנית, אשר טוענים כי הקמת קזינו באילת תגרום לתופעות שליליות אחרות, כמו פגיעה בעסקים אחרים, סכנת ההתמכרות להימורים ועלייה ברמת הפשיעה.

האם אתם תומכים בתוכנית להקמת קזינו באילת או מתנגדים לה? כתבו חיבור טיעון ובו הביעו את דעתכם באופן ברור, נמקו אותה ובססו את דבריכם באמצעות דוגמות.

נושא 3 :

משלחות הנוער לפולין בעקבות "חוק השואה" - בעד ונגד

"חוק השואה" שאושר בפולין השנה, קובע כי אין להטיל על פולין אחריות בגין פשעים, שבוצעו במדינה במהלך השואה. חוק זה עורר תגובות חריפות ברחבי העולם, ובעיקר בקרב ניצולי שואה בישראל. על אף שהתקיימו דיונים דיפלומטיים עם נציגים פולנים, במהלכם הובהר כי חוק זה שנוי במחלוקת ואינו תואם את המציאות, ממשלת פולין אישרה את החוק.

חוק זה העלה שוב לדיון בישראל את נושא משלחות הנוער לפולין. משלחות הנוער לפולין נערכות במסגרת בית ספרית החל מאמצע שנות השישים, ובסבסוד חלקי של משרד החינוך. במסגרת המסע לפולין, התלמידים מבקרים במחנות השמדה בפולין, באושוויץ-בירקנאו, במיידנק ועוד. בנוסף, המסע לפולין כולל ביקורים בעיירות שבהן נרצחו יהודים על ידי פולנים, כמו למשל ידוובנה וקיילציה. המתנגדים למסעות אלו טוענים, כי חוק השואה מעמיד את משלחות הנוער בפני סכנה של ביצוע עבירה פלילית במדינה זרה – שכן על פי החוק החדש הטלת אחריות על פולין בגין מעשי הזוועה, שבוצעו על אדמתה על ידי פולנים, היא עבירה פלילית. מעבר לכך, טוענים המתנגדים למשלחות הנוער, כי אפשר ללמוד על שואת יהודי פולין גם בישראל, במוזיאון "יד ושם" או במוזיאון "לוחמי הגטאות", ואין צורך משמעותי בנסיעה.

לעומת זאת, התומכים במשלחות הנוער לפולין מדגישים כי יש חשיבות גדולה מאוד למשלחות אלו, שכן מעבר לביקורים במחנות ההשמדה, במקרים רבים נעשים שיתופי פעולה עם בתי ספר מקומיים, אשר מפגישים בני-נוער פולנים וישראלים, ומקדמים דיונים אשר רלוונטיים לחיי בני הנוער כיום.

כתבו חיבור טיעון והביעו את עמדתכם בנושא, האם אתם תומכים במשלחות הנוער לפולין או מתנגדים להן? נמקו ובססו את דבריכם.

נושא 4 :

רובוטים במקום מורים?

בשנים האחרונות חלו שינויים רבים בשיטות ההוראה בבתי הספר, ולטכנולוגיה יש תפקיד מרכזי בשינויים אלו. תוכנית חדשה ומיוחדת לשיפור איכות ההוראה בפנילנד משלבת מורים-רובוטים בבתי הספר היסודיים. מדובר בשני סוגים של רובוטים, אשר מלמדים מתמטיקה ושפות. הרובוטים מתאימים את רמת התכנים הנלמדים לרמת התלמידים, בהתאם לשאלות שלהם. כמו כן, הרובוט יכול להעביר למורים מידע על בעיות ועל קשיים של תלמידים, ותמיד יש להם סבלנות, לכל שאלה. הלמידה עם הרובוט היא למידה פעילה וחויייתית, שמעוררת את המוטיבציה של התלמידים. חלק מהמורים תומכים בתוכנית החדשנית, אולם חלק מהמורים מתנגדים לה. הם טוענים, שתלמידים, בעיקר בתי-ספר יסודיים, עלולים לגרום לבעיות משמעת שהרובוטים לא יכולים להתמודד איתן ולפתור אותן. בנוסף לכך, מורים אנושיים יכולים להעניק לתלמיד תמיכה רגשית ולהבין אותם, מה שרובוטים לא מסוגלים לעשות.

האם אתם תומכים בתוכנית החינוכית החדשה, שבה רובוטים יחליפו מורים או מתנגדים לה? כתבו חיבור טיעון ובו הביעו את דעתכם באופן ברור, נמקו אותה ובססו את דבריכם באמצעות דוגמות.

בהצלחה!

מחווון לבדיקת טקסט טיעון

נקודות	פירוט	תבחין
	התאמה לסוגה – טיעון ושכנוע . זיהוי מהלך של טיעון בחיבור.	כללי (3 נק')
3 נק'		סכום רכיב כללי
	פתיחה : מעוררת עניין וציפיות, מכוונת וממוקדת, רלוונטית. גוף : סיום : סיום ההולם את הסוגה, סיום רלוונטי, המלצות, הרהור אישי.	מבנה (20 נק')
	לכידות וקישוריות – טקסט רציף ושימוש נכון ומגוון במילות הקישור .	
	ביצוע חלקי - חזרות מיותרות על אותה מילה או משפט/שימוש במאזכרים	
	ביצוע חלקי - סטייה מהנושא/ סתירות פנימיות בכתיבה	
20 נק'		סכום רכיב המבנה
	הצגת הנושא - הצגת דעה מפורשת, ברורה ורלוונטית – ה"קול האישי" של כותב החיבור.	תוכן (40 נק')
	נימוקים – מתאימים ומשכנעים, ללא סתירות <u>דוגמות, הסברים וביסוסים</u> : פיתוח רעיונות תוך הבחנה בין עיקר לטפל בדרכים שונות: הדגמה, השוואה, מחקרים.	
	קשרים לוגיים בין רכיבי התוכן.	
	הצגת טענת הנגד והתייחסות אליה	
	הפרכת טענת הנגד	
	מסקנה	
40 נק'		סכום רכיב התוכן
	משלב הלשון - בינוני-גבוה. אוצר מילים עשיר ומגוון ; שימוש מושכל בלשון משכנעת.	לשון, מבע וסגנון (20 נק')
20 נק'		סכום רכיב לשון, מבע וסגנון

מפתחות

בהצלחה!

מחזור